

### Terugblik op de Vrijwilligersdag in Beegden

Voor het vijfde jaar op rij organiseerde de Stg Kruisen en kapellen Maasgouw haar vrijwilligersdag. Deze vrijwilligersdag wordt mede mogelijk gemaakt dankzij een subsidie van de gemeente Maasgouw. Na eerdere bezoeken aan Wesseem, Stevensweert, Linne en Ohé en Laak verzamelden ruim dertig belangstellenden, waaronder kapelaan R. Schreiber, zich op zaterdag 31 augustus in het rustieke Beegden. In onderstaand verslag blikken we terug op een geslaagde, zeer interessante dag.

Bieëgdje (het openingswoord uitgesproken op het marktplein door voorzitter Lei Peeters)

*Hartelijk welkom. Wij zijn hier bijeen vanwege onze jaarlijkse dag waarbij een hulde wordt gebracht aan de vele vrijwilligers van onze stichting. 115 hebben we er momenteel en u bent een van die. Aanleiding om onze vrijwilligersdag in Beegden te houden is o.a. het feit dat op 21 juni jl hier een nieuwe kapel ter ere van de Sint Anna werd ingezegend. Waar een klein dorp groot in kan zijn is o.a. een actieve heemkunde vereniging die regelmatig diverse activiteiten organiseert. Zo heeft men een sagenroute teruggebracht in het landschap, de Beegderheide wordt jaarlijks onderhouden en ook de herbouw van deze kapel is een van haar activiteiten. Over sagen, legenden en bijgeloof in relatie tot volksdevotie kom ik later deze middag terug. We staan hier op de grens tussen oud en nieuw Beegden. Beegden een dorp gebouwd langs een romeinse heerbaan die liep van Heel naar Horn. Verder was er niet veel dan grote heidevelden. Een agrarische gemeenschap dus. Thans forensendorp waarvan de inwoners hoofdzakelijk in Roermond werkzaam zijn. We gaan nu eerst naar de St. Anna kapel waar de heer John van de Bergh ons het een en ander over zal vertellen.*

St. Annakapel

*De eerste kapel werd destijds gebouwd door de familie Snijders. Door aanleg en verbreding van het plaatselijke wegennet moest de kapel in 1968 worden afgebroken. Gelukkig werd het originele Annabeeld bewaard door de familie Knoops.*

*In totaal gebruikte de heemkundevereniging een periode van drie jaar voor de voorbereiding voordat in één jaar tijd deze kapel gebouwd kon worden. Met voorwaarde een prachtig eindresultaat. De oorspronkelijke kapel stond vroeger tegenover de aansluiting van de Eindstraat aan de Heerstraat Noord. Echter die moest in 1968 plaats maken voor de verbreding van de Heerstraat Noord. Herbouw in de buurt van de oorspronkelijke plek was niet meer mogelijk en daarom werd gekozen voor deze nieuwe locatie.*

*Volgens een legende zouden zich op de plek waar vroeger de kapel stond twee herders met hun kudden zijn tegen gekomen. Na een ruzie stierf een van de herders. Op de plek des onheils werd door een familie uit Beegden een herinneringskapelletje gebouwd. Vanwege het verdriet dat de moeder van de herder gehad moet hebben om het verlies van haar zoon zou eerst een kapel ter ere van Maria worden opgericht. Maar omdat die al bestond werd gekozen voor St. Anna, de moeder van Maria.*

*In de nieuwe kapel heeft glazenier Jaqueline Zeegers uit Beegden twee planten twee diersoorten afgebeeld die op de Beegderheide nog vrij algemeen voorkomen, namelijk de klokjesgentiaan en ronde zonnedauw alsook de phegeavlinder en de veldkrekel.*

*Verder heeft in de toegangsdeur Els Geelen-van Herten naar een ontwerp van Herman Claessen de herder met zijn kudde gebrandschilderd.*

*Verder werd het oorspronkelijke beeld van St.-Anna gerestaureerd en terug geplaatst. De overburen van de kapel, de familie Fonteijn, zijn de beheerders.*

*Met de inzegening van de St Annakapel werd de Beegdense Sagenroute afgesloten.*

Kapelletje op 't Kruuts.

*De Kapel ter ere van O.L. Vrouw van Altijddurende bijstand werd gebouwd in 1887, in 1968 afgebroken en in 1983 opnieuw gebouwd. Het beheer van deze kapel is in de vertrouwde handen bij Mieke Gubbels – Vergoosen.*

*Vroeger heeft in deze kapel een Mariabeeld gestaan. Maar dat was niet echt logisch, immers van O.L. Vrouw van Altijddurende bijstand bestaan geen drie dimensionale beelden. Deze Maria wordt vooral vereerd in Rusland. We kennen allemaal de bekende ikonen. Eind 14 eeuw werd deze geschilderd in Kreta. Paus Pius IX heeft de beeltenis in 1867 toevertrouwd aan de Paters Redemptoristen uit Wittem,( vroeger ook in de Kapel in het Zand te Roermond). Pastoor Lents heeft in 2004 een reproductie van de icoon geschonken aan de buurtvereniging Heerstraat-Zuid / Kruisstraat.*

Parochiekerk H. Martinus.

*In de kerk was de heer Louis Noblesse van de Heemkundevereniging onze gids. Hij vertelde de aanwezigen diverse interessante details over de bouwstijl en over de problemen die de parochie kende toen de oude kerk in de oorlogsjaren verwoest werd. Voor degenen die het naadje van de kous willen weten verwijzen we naar kerkgebouwen-in-limburg.nl waar allerlei wetenswaardigheden over deze kerk (en andere kerken) te vinden zijn. Interessant was het bezoek aan de vergaderruimte van de heemkundevereniging nabij het oksaal in de kerk.*

Oorlogsmonument bij de Martinuskerk

*Geplaatst in 1991 en gemaakt door kunstenaar en luchtfotograaf Harry Clerx uit Beegden. Overleden op 22 augustus 2013. Hij werd 95 jaar. Hij beschreef zijn kunstwerk als volgt:*

*Op een veld van gebroken stenen, symbolisch voor de verwoesting die een*

*oorlog met zich meebrengt zijn 4 kruisen geplaatst omdat er in Beegden vier oorlogsgraven aanwezig zijn. Deze kruisen, de dood voorstellend, staan er als zinnebeeld van het christelijk geloof, van klein naar groot, van kind tot volwassene, omdat de dood geen leeftijd kent. De planten aan de voorzijde symboliseren het leven na de dood. Het geheel is geplaatst tussen de beide jaartallen waarop het monument betrekking heeft als nagedachtenis aan de 13 overleden dorpsgenoten, waaronder 3 kinderen van de tweede wereldoorlog.*

Bezoek aan zaal Cobben

*De voorzitter hield in de plaatselijke horecagelegenheid waar de tijd stil gestaan scheen te hebben, een boeiend verhaal over legenden, sagen, bijgeloof en wegkruisen. De koffie met fris lieten de deelnemers zich goed smaken.*

Wegkruisen in Beegden

*Beegden telt drie processie (weg) kruisen, één wegkruis bij een particulier en een oorlogsmonument bestaande uit 4 kruisen.*

*Bij de viering van het 25-jarig jubileum van Johannes van Heuven (in 1911) als hoofd van de openbare lagere school liet hij uit dankbaarheid drie ijzeren processie wegkruisen plaatsen, niet geheel toevallig aan de ingang van de drie hoofdwegen naar het dorp:*

*- kruispunt Dorpsstraat, Eerdweg en de Biezenstraat*

*- de driesprong Heerstraat Noord, Beegderveld en – de aansluiting Eindstraat Nieuwstraat*

*Deze drie wegkruisen vormden rustpunten tijdens de traditionele kruisdagenprocessies, die de ouderen zich nog kunnen herinneren. De kruisdagen zijn dagen waarin van oudsher gevast en gebeden wordt om Gods zegen over de velden af te smeken. Sindsdien trokken de gelovigen in de drie dagen voor Hemelvaart in processie door de velden en langs de akkers, met het kruis voorop. Vandaar ook de naam 'Kruisdagen'. Er werd gebeden voor een goede oogst. Op Hemelvaartsdag wordt binnen het*

*christendom herdacht dat Jezus Christus is opgevaren naar God, zijn vader in de hemel, op de veertigste dag van Zijn opstanding. Hemelvaartsdag valt altijd op een donderdag, tien dagen vóór Pinksteren.*

*Hemelvaartsdag is tevens het feest van de Christelijke Arbeidersbeweging. Men herdenkt dan dat in 1891 de pauselijke encycliek over sociale rechtvaardigheid, Rerum Novarum, werd afgekondigd. Vroeger stonden de mensen op Hemelvaartsdag al voor dag en dauw om drie uur 's nachts op. Men ging zingend met blote voeten door het gras lopen, omdat men verwachtte dat dit ritueel een magische of genezende werking zou hebben. Dit werd dauwtrappen genoemd.*

*Omstreeks 1985 zijn de drie wegkruisen volledig gerestaureerd door Sjra Theunissen en Har Verstedden.*

*In 2003 is een voormalig grafkruis geplaatst in de voortuin van de familie Nabben in het Beegderveld (de weg van Beegden naar Horn).*

*Weliswaar geen kruis, maar toch een beeltenis van een heilige. In de muur van een woning langs Heerstraat Zuid bevindt zich een niskapelletje met Maria (met lampje) en bij de Lindertmolen de heilige St. Vincent, veldheer Victor van Marseille.*

*Na dit uitgebreide intermezzo vervolgde de groep de wandeling door Beegden met een bezoek aan de St. Servaaskapel.*

**St Servaaskapel**

*Sint Servatius was, zoals algemeen bekend, de eerste bisschop van Maastricht. Hij is de oudst bekende geloofsverkondiger in Nederland en België. Sint Servaas is een van de IJsheiligen. Volgens de volksweerkunde zijn dit de laatste dagen in*

*het (voor)jaar waarop nog nachtvorst op kan treden. Tot de ijsheiligen worden gerekend: Mamertus (11 mei), Pancratius (12 mei), Servatius van Maastricht (13 mei) en Bonifatius van Tarsus (14 mei). Soms wordt ook Sophia van Rome (15 mei) tot de ijsheiligen gerekend.*

*Waarschijnlijk heeft St. Servaas ook Beegden bezocht . Dit was ook het geval in Nunhem.*

*Op het kasteel Osen woonde baron de Meer d Ósen, geboren in Barcelona op 18 mei 1785.*

*Zijn vader bouwde de eerste kapel waarschijnlijk tussen 1750 en 1760.*

*In 1972 deed Mr. Dahmen, van huis Nederhoven, een schenking voor een nieuw beeld in de vorm van een mozaiekfiguur tegen de achterwand van de kapel.*

*Nabij de Servaaskapel bevindt zich nog een waterput met een dorpspomp.*

**Lindertmolen**

*Daarna werd een bezoek gebracht aan de Lindertmolen waar de heer Wout Tomassen tekst en uitleg gaf over de historie van de molen en iets vertelde over de huidige functie van de inmiddels zeer fraai gerestaureerde molen.*

*De dag werd besloten met een bezoek aan het Gemeenschapshuis 't Leuke, waar Barry Hoogmans de beheerder is. Onder het genot van koffie met grote stukken vlaai konden de deelnemers aan deze dag nagenieten van al het moois dat we die middag voorgeschoteld hebben gekregen.*

*In zijn slotwoord dankte de voorzitter nogmaals iedereen voor het mooie werk dat ons bezig houdt.*